

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Meddelat 2013-06-17

Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

10 kap 8 § första stycket och 30 kap. 7 § i kyrkoordningen

A har yrkat att Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar ska pröva om B i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

A har i sin anmälan till Ansvarsnämnden anfört följande.

"Biskopen påstår i sin blogg 'Stockholmscentreringen är det verkliga problemet' (24 april 2013) att jag A, komminister i X församling, har finnar i rumpen. De logiska möjligheterna till förståelse av detta uttalande blir i vart fall fyra: Detta som biskopen påstår är 1. Inte sant, vilket jag själv hävdar. 2. Är sant. Biskopen vet att det är sant och att jag alltså här och nu far med osanning. Då måste hon ha utsatt mig för en granskning som skulle kunna uppfattas vara av sexuell natur och gör någon slags 'mönstring' av min kropp när jag inte varit medveten om detta. Jag kan ha glömt låsa ytterdörren till prästgården och biskopen har då smugit sig in och när jag sovit under mitt täcke granskat förekomsten av acne i det hon kallar 'rumpen'. Motsvarande kan hon eller någon av hennes medarbetare (någon av de åtta kontraktsprostarna?) möjligen ha utfört under ett kyrkomöte, men jag tror att hotellporten inte kan lämnas olåst så hur det hela gått till, blir svårbegripligt. Har biskopen skaffat sig en nyckel till mitt hotellrum? Är inte i så fall ett par olika brottsrekvisit uppfyllda? 3. Kunde kanske vara sant. Biskopen har en dröm att få se hur det är i min rumpa. Jag som rätt späd läste den då aktuella boken om sexuella minoriteter inser att allt i den branschen är möjligt. Men i så fall torgför biskopen en sin egen fabrikation och släpar ut mig och mina 'private parts' på den av Svenska kyrkan approberade bloggen på ett sätt som jag i vart fall inte behöver uppskatta. Ska man uppskatta sådant? 4. Är osant – men på ett annat sätt. Biskopen, som har rötter i Y menar med 'finnar' ett folkslag och inte acne vulgaris. Hon utmålar mig som homosexuell, vilket jag inte är. Logiken har vi dock sett. Den som tror att äktenskapet är Guds ordning för en man och en kvinna är därmed klassad som homofob. Homofoben är egentligen själv homosexuell – vilket skulle bevisas. Vet man hur denna politiska/kyrkopolitiska logik fungerar, kan tolkningen av vad biskopen menar ligga nära till hands. Hon beskriver mig i så fall lögnaktigt som något jag inte är.

För att sammanfatta fallet så är det antingen så att biskop B genom att rakt av ljuga om finnar i min rumpa (oavsett vilka finnar som avses) och genom sin lögn kring detta ämne, skadar det anseende en biskop bör ha som biskop, eller så har biskop B framfört uppgifter om tillståndet i min rumpa som hon utan mitt samtycke, olovligt och sannolikt olagligt skaffat sig och har då genom denna brottsliga gärning skadat det anseende en biskop bör ha som biskop.

Skulle det förhålla sig så att biskop B presenterar de fantasier om min rumpa som sysselsätter henne, kanske detta tillstånd ska uppfattas inte skada det anseende en biskop bör ha som biskop – men det får väl Ansvarsnämnden överväga. Problemet är kanske närmast att biskopen torgför sina fantasier?"

B har i yttrande anfört följande. "Orden i min blogg på Z stifts hemsida 'finnar i rumpen' var en direkt hänvisning till intervjun med A i DN den 21 april 2013 där han sade om Seglora Smedja. 'Jag älskar dem, som en finne i röven under en cykelsemester på Gotland'. Jag ville bara hyfsa till hans språkbruk."

A har därefter tillagt följande. "Man kunde möjligtvis säga att det gjorts ett försök att anonymisera vem den präst på X var i vars rumpa biskopen påstod att det skulle finnas finnar. I det blogginlägg som publicerades den 15 maj har biskopen vidgått att 'jag skrev om A'. Preciseringsen är inte helt utan intresse när Ansvarsnämnden ska behandla min anmälan, förstår jag."

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar (Robert Schött, Astrid Andersson Wretmark, Thomas Stoor och Monica Andréasson) anförde i beslut 2013-06-17 följande.

Svenska kyrkans ansvarsnämnd är ett särskilt organ tillsatt av Kyrkomötet. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen.

Enligt 10 kap. 8 § första stycket och 30 kap. 7 § kyrkoordningen ska Ansvarsnämnden pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst.

I egenskap av tillsynsorgan får Ansvarsnämnden med tillämpning av 57 kap. 3 § kyrkoordningen även utan anmälan ta upp frågor om hur biskoparna utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vigningslöften.

Ansvarsnämnden ska med tillämpning av 30 kap. 4 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om han eller hon har övergett Svenska kyrkans lära, genom egen ansökan begär det eller har utträtt ur Svenska kyrkan.

Ansvarsnämnden får med tillämpning av 30 kap. 5 § kyrkoordningen förklara en biskop obehörig att utöva kyrkans vigningstjänst om biskopen

1. har brutit de löften som han eller hon har givit vid vigningen,
2. har brutit sin tystnadsplikt i fråga om sådant som han eller hon fått veta under bikt eller enskild själavård,
3. på grund av sjukdom eller annan liknande anledning har förlorat förmågan att rätt utöva vigningstjänsten, eller
4. genom brottslig gärning, på grund av sitt levnadssätt eller på annat sätt i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

Den fråga som Ansvarsnämnden har att ta ställning till är om B genom ett visst uttalande i sin blogg på Z stifts hemsida den 24 april 2013 i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

Principerna i yttrandefrihetsgrundlagen (1991:1469) gäller också gentemot Svenska kyrkans organ. Kyrkoordningen uttrycker en förväntan om att alla som har ett uppdrag i kyrkan är trogna mot Svenska kyrkans lära och ordning. När det gäller dem som vigts till präster, diakoner och biskopar ställs dock högre krav på lojalitet till det gemensamma. Det måste därför finnas vissa gränser för vad som är möjligt för en innehavare av kyrkans vigningstjänst att uttrycka både muntligen och i tryckt skrift. Det är emellertid inte ovanligt att det i debattartiklar och liknande inlägg ibland används ordval och uttryck som kan vara överdrivna och polemiska men som kan tolereras beroende på i vilket sammanhang de förekommer. Beträffande det anförda, se Svenska kyrkans överklagandenämnds beslut 14/2012. Ansvarsnämnden anser dock att det kan förväntas av personer som innehar kyrklig vigningstjänst att inte använda språk som kan uppfattas som stötande eller kränkande och därmed skada det anseende som hör samman med den vigningstjänst som dessa personer representerar.

Enligt Ansvarsnämnden har det inte har framkommit något i ärendet som skulle kunna innebära att B i avsevärd mån har skadat det anseende en biskop bör ha.

A:s anmälan föranleder mot bakgrund av ovanstående inte någon åtgärd från Ansvarsnämndens sida. Ärendet avskrivs därför från vidare handläggning.

Ansvarsnämndens beslut: A:s anmälan ger inte anledning till åtgärd av Ansvarsnämnden. Ärendet skrivs av.

Sökord: Obehörighet, vigningstjänst

Ärendenummer: AN 2013/3

Beslut: 1/2013